Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Asiantuntijalausunto
Ympäristöministeriö
Ympäristöneuvos
Penina Blankett

8.6.2021

Ympäristövaliokunta (9.6.2022)

E-kirje 72/2022 vp " ICES:n tieteelliset neuvot Itämeren kalakantojen TAC:sta vuodelle 2023

ICES:n tieteelliset neuvot Itämeren kalakantojen TAC:sta vuodelle 2023
Kansainvälinen merentutkimusneuvosto (ICES) julkaisi 31.5.2022 tieteelliset suositukset Itämeren kalakantojen TAC:eista (TAC = *Total allowable catch= suurin sallittu saalis)* vuodelle
Suomen kannalta keskeisimmät ehdotukset liittyvät lohen, silakan, kilohailin sekä itäisen ja läntisen turska kantojen TAC:hin. Ympäristöministeriö pitää ICES:in antamia suosituksia hyvinä ja esittää, että niitä tulee pääsääntöisesti noudattaa kun päätetään vuoden 2023 kalakantojen kalastuskiintiöistä /TAC:eista.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen osalta ympäristöministeriö tukee ICES:in neuvon mukaista kiintiöesitystä, jonka mukaan sekä kaupallisen että vapaa-ajan kalastuksen lohisaalis meren sekakantakalastuksessa tulisi olla nolla kalaa myös vuonna 2023. Esitys tukisi heikossa tilassa olevien Itämeren pääaltaan lohikantojen tilan paranemista ja toisaalta lisäisi Pohjanlahden lohijoista peräisin olevien lohien vaellusta Suomen ja Ruotsin rannikoille ja jokiin.

Ympäristöministeriö kannattaa ICES:n neuvon mukaista ratkaisua rannikkokalastukselle siten, että lohisaalis osa-alueilla 29N, 30 ja 31 olisi enintään 75 000 lohta. Ympäristöministeriö voi myös tukea esitystä, jota käytettiin vuoden 2022 TAC ratkaisussa, jonka mukaan kalastukselle asetettiin 63 811 lohen kiintiö siten, että muut Itämeren jäsenvaltiot sitoutuivat siirtämään hyödyttömiksi tulleet lohikiintiönsä tarvittavilta osin ylläpitämään Suomen (ja Ruotsin) rannikkokalastusta.

Ympäristöministeriö pitää myös tärkeänä, että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta ja että lohenkalastuksen edellä mainittua kieltoa Itämeren pääaltaalla noudatetaan ja valvotaan tehokkaasti. Lisäksi on erittäin tärkeää saada Itämerelle lohen monivuotinen suunnitelma ja että kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Suomenlahden lohen osalta ympäristöministeriö tukee esitystä, jonka mukaan Suomenlahden lohen EU TAC olisi tieteellisen neuvon mukaisesti 9 455 lohta. Suomenlahden villit lohikannat (Viron lohijoet Keila, Vasalemma ja Kunda) ovat poikastuotannon perusteella osoittaneet merkittävää elpymistä ja osin saavuttaneet MSY tilan (Keila ja Kunda). Jotta villit kannat saataisiin elpymään, kalastus tulisikin kohdistua istutettuihin lohiin hyödyntäen mm. eväleikkausta.

Pohjanlahden silakan osalta ympäristöministeriö kannattaa esitystä, jonka mukaan TAC vahvistetaan ICES:n neuvon mukaisesti eli vuoden 2023 TAC olisi vähintään 80 047 tonnia ja enintään 103 059 tonnia. Tutkimustietojen mukaan viime vuosina kalojen kunto on heikentynyt ja saaliissa on havaittu laihtuneita yksilöitä. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että tämä huomioidaan, kun esitetään vuoden 2023 kalastuskiintiötä.

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan osalta ympäristöministeriö kannatta ICES suosituksen perusteella, että TAC olisi vaihteluvälillä 70 130 - 95 643 tonnia. Tämän kutukanta on edelleen

tavoitetasoa pienempi ja kalastuskuolevuus tavoitetasoa suurempi, vaikkakin paranemista on nähtävissä. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että tämä huomioidaan, kun esitetään vuoden 2023 kalastuskiintiötä.

Riianlahden silakan osalta ympäristöministeriö voi kannattaa esillä olevaa esitystä, joka on ICESin neuvon ja Fmsy ylemmän vaihtelunvälin mukainen, huomioiden myös pääaltaan ja Riianlahden välinen vaellus.

Kilohailin osalta ICES suosituksen mukaisesti vuoden 2023 TAC olisi 249 237 tonnia ja kun huomioidaan Venäjän osuus, niin EUn TACin olisi 224 113 tonnia. Ympäristöministeriö kannattaa esitystä, mutta kannan kehitystä tulee seurata huomioiden, että kalastuskuolevuus on enimmäistasoa suurempi.

Itäisen turskakannan osalta ICESin suositus perustuu varovaisuusperiaatteeseen ja sen mukaisesti kalastusta ei tulee harjoittaa tämän kannan osalta. Ympäristöministeriö tukee esitystä. Samoin ympäristöministeriö tukee kuturauhoitusta (touko-elokuu) ja vapaa-ajankalastuksen kieltämistä turskan pääasiallisilla esiintymisalueilla.
Sivusaaliiksi jäävien turskien TAC olisi 600 tonnia, jota tulisi voida kohdennetusti käyttää tutkimukseen, jotta voidaan seurata turskakannan kehitystä. Toisena vaihtoehtona voisi sallia turskaan kohdentuva pienimuotoinen kalastus alle 12 metrin pituisilla muita kuin trooleja käyttävillä kalastusaluksilla läntisen silakan vuotta 2022 koskevan ratkaisun mukaisesti. Ympäristöministeriö ei tässä vaiheessa ole vahvaa kantaa kummankaan ratkaisun puolesta, edellytyksenä on kuitenkin, että tällainen kalastus ei saa vaarantaa turskankannan elpymistä.

Läntisen turskakannan tila on jossain määrin kohentunut, mutta ei ole saavuttanut MSY tavoitetasoa. Ympäristöministeriö voi tukea, esitystä, jossa TAC vahvistetaan ICESin neuvon perusteella, siten kaupallisen kalastuksen ja vapaa-ajankalastuksen yhteissaalis olisi enintään 943 tonnia. Kohdennettu kalastus ja kalastuskuolevuus on syytä pitää mahdollisimman alhaisella tasolla.

Meritaimenen osalta ICES toteaa neuvossaan, että meritaimeneen kohdistuvaa kalastusta tulisi vähentää luonnonvaraisten meritaimenkantojen suojelemiseksi Lisäksi on tarpeen kunnostaa meritaimenen elinympäristöjä ja poistaa vaellusesteitä. Suomessa luonnonvaraiset meritaimenet ovat merialueilla rauhoitettuja. Saaliiksi saa kaikessa kalastuksessa ottaa vain eväleikattuja (= istutettuja) meritaimenia. Ympäristöministeriö kannattaa sitä, että meritaimenen kalastuskieltoa jatketaan myös vuonna 2023 neljää meripeninkulmaa kauempana perusviivoilta mitattuna.